

Kako govori, razumije i čuje vaše dijete?

U prvoj godini dijete izražava svoja emocionalna i fiziološka stanja krikom, gugutanjem pa brbljanjem. Reagira na zvukove, poznate glasove i lica.

Krajem prve godine, s prohodavanjem dijete izgovara prvu riječ sa značenjem, ovisno o intonaciji imaće neko vrijeme i više značenja.

U drugoj godini fond riječi se povećava (imenice), oko 8. m.j. javljaju se glagoli, nastaje dvočlana rečenica npr. „mama daj“. Dijete sluša jednostavne priče, na zahtjev pokazuje dijelove tijela i slike u knjizi.

U trećoj godini rječnik je bogatiji, rečenica tročlana, koristi sve vrste riječi, učvršćuje se temelj materinjeg jezika. Okolina slabije razumije trogodišnjaka jer su glasovi govora neprecizni. Dijete sluša radio na istoj razini glasnoće kao i ukućani, čuje poziv iz druge sobe.

Četverogodišnje dijete govori tečno, gramatički korektno, za širu okolinu razumljivo. Nema glas R, ili ga izgovara kao L, glas LJ je J, a glasovi: S, Z, C, Š, Ž, Č, Ć, DŽ, Đ su umekšani.

Petogodišnje dijete korektno izgovara sve glasove govora, zainteresirano je za slova, ima

osjećaj za rimu, izdvaja početni pa i posljednji glas u riječi.

Najučestalije poteškoće jezično-govornog razvoja djece predškolske dobi su:

- Poremećaj izgovora glasova govora (poremećaj artikulacije, dislalija)
- Usporen govorno-jezični razvoj
- Poteškoće u razvoju predčitačkih vještina
- Poremećaj ritma i tempa govora (mucanje, brzopletost, usporen tempo govora)
- Poremećaj glasa (promuklost)

Vrlo često djeca izgovaraju L kao W. Prije 4. godine dijete treba imati korektan glas L kao podlogu za razvoj glasa R.

Kako možete pomoći u jezično-govornom razvoju?

- **Budite pravilan govorni uzor** – govorite polagano i izražajno

- **Imenujte** sve čime je dijete okruženo, opisujte radnje dok ih obavljate s djetetom.
- **Igrajte se i bez igračaka:** trčite, skačite, ljuljajte se, kotrljajte se, šakaljajte se...
- **Slušajte** sa zanimanjem sve što vam dijete govori
- **Ne ispravljajte dijete,** krivo izgovorenu riječ ponovite korektno u izmijenjenom kontekstu
- **Ne opominjite dijete** da treba govoriti sporije, točnije ili brže, budite strpljivi.
- **Nadograđivati i proširivati** djetetovu rečenicu korisno je, ali **ne završavati umjesto njega.**
- Ako ne razumijete dijete **budite iskreni,** ono vam može pokazati ili ponoviti što želi.
- **Prepričavajte** nedavne događaje.
- **Postavljajte pitanja, potičite dijete da i ono pita.**
- **S djetetom u krilu čitajte priče.**
- **Pažljivo birajte** crtiće, filmove, kompjutorske igrice.

- Često govorite brojalice i pjesmice.
- Napišite slikovnu poruku svome djetetu kada nekuda odlazite.

Svako dijete ima pravo na svoj individualni tempo razvoja, ali također ima pravo na pravovremenu i adekvatnu pomoć.

KADA SE TREBA ZABRINUTI?

Ako dijete ima poteškoća s okretanjem, sjedenjem, puzanjem ili hodanjem

Ako je malo dijete previše mirno, ne prati pogledom, ne odgovara na smiješak, ne glasa se ili se vrlo siromašno glasa

Ne reagira na zvukove, ne igra se, ako s 2 godine još ne govori ili ako se više služi gestom nego govorom

Ako dijete u dobi od 3 godine počne zamuckivati, treba se odmah i obavezno javiti za savjet

Ako dijete nakon 4 godine ne izgovara pravilno: L, S, Z, C, Š, Ž, Č, Đ; odnosno ako ih zamjenjuje drugim glasovima, te ako s 5 godina ne izgovara glas R

Ako nakon 3 godine ima oskudan rječnik, dvočlanu gramatički nepravilnu rečenicu

Ako nakon 4. godine ima gramatički nepravilnu rečenicu; te nakon 5. ili 6. godine ima oskudan rječnik, nekoordinirane pokrete ruku, nesigurno drži olovku i povlači crte.

SAVJET RODITELJIMA

Kad roditelji posumnjaju na bilo kakvo zaostajanje u govoru trebali bi se odmah obratiti za pomoć logopedu. Ako je dijete premalo za rehabilitaciju, roditelji će dobiti upute na koji način poticati i razvijati govorni razvoj.

Pravodobno traženje pomoći, nakon čega slijedi dijagnosticiranje i otkrivanje uzroka u govornom razvoju, može pomoći otklanjanju uzroka ili barem ublažavanju poremećaja.

Pripremila:
Tanja Cvijanović, socijalni pedagog

Dječji vrtić Ivanić Grad

Letak za roditelje

GOVORNI RAZVOJ DJETETA

